

DRC Dansk Flygtningehjælp

Borgergade 10
DK 1300 København K
Danmark

T: +45 3373 5000

drc@drc.ngo

www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Håndbog til sagsbehandlere om repatriering

Håndbog til sagsbehandlere om repatriering

DRC Dansk Flygtningehjælp varetager for Udlændinge- og Integrationsministeriet opgaven med at yde råd og vejledning til flygtninge, indvandrere og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, som overvejer at vende frivilligt tilbage til deres hjemland, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har nær familiemæssig tilknytning. Vi tilbyder information og personlig rådgivning, som støtter flygtninge, indvandrere og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab i at træffe den rigtige beslutning. Vi fungerer endvidere som sparringspartner for landets kommuner i deres arbejde med behandling af ansøgninger om støtte efter repatrieringsloven.

Denne håndbog henvender sig særligt til sagsbehandlere, der er i kontakt med udlændinge, som overvejer at vende tilbage til deres hjemland, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Den kan endvidere være relevant for dem, der på anden måde har kontakt med udlændinge i Danmark.

Håndbogen er tænkt som et praktisk værktøj til sagsbehandlere, som skal behandle en egentlig ansøgning om støtte efter repatrieringsloven. Baggrunden for materialet i håndbogen er vores daglige kontakt med sagsbehandlere fra alle landets kommuner i forbindelse med gennemførelsen af konkrete repatrieringssager.

Hjemrejsestyrelsen har udarbejdet en FAQ med en række spørgsmål og svar, som kommunerne løbende har rejst over for Hjemrejsestyrelsen. FAQ'en bliver løbende opdateret og kan findes på integrationsviden.dk.

Repatrieringsloven er gennem årene blevet ændret mange gange. Denne håndbog indeholder de aktuelle love på området. Fra 1. august 2021 er nye lovændringer trådt i kraft. Håndbogen vil blive opdateret løbende, således at den altid indeholder gældende lov.

Vi står naturligvis til rådighed, hvis der måtte være spørgsmål, som ikke besvares i hæftet.

DRC Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10, 3. sal
1300 København K
T 33 73 50 00

Indholdsfortegnelse

1	At vende hjem – en stor beslutning	5
1.1	Forskellige grupper – forskellige rettigheder	5
2	Samarbejde og rollefordeling mellem DRC Dansk Flygtningehjælp, kommunerne og Hjemrejsestyrelsen.....	7
2.1	DRC Dansk Flygtningehjælp.....	7
2.2	Kommunen	8
2.3	Hjemrejsestyrelsen.....	8
2.4	Organisering af opgaver i forbindelse med repatriering i kommunerne	9
3	Loven	11
3.1	Hvem er omfattet af repatrieringsloven?	11
3.2	Grupper af udlændinge som indgår i lovens personkreds:	12
3.2.1	Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab	12
3.2.2	Udlændinge hvis opholdstilladelse bliver nægtet forlænget eller inddraget <i>ved første indsats</i>	13
3.3	Grupper af udlændinge som ikke er omfattet af lovens personkreds:	14
3.4	Hvem er omfattet af hjemrejeloven?	14
3.5	Vigtige frister	14
4	Den kommunale vejledningspligt	15
4.1	Systematisk vejledning	15
4.2	Dedikeret vejledningssamtale	16
4.3	Gode råd til samtalen om repatriering.....	16
5	Sådan forløber en sag	17
5.1	Den første kontakt – udfyldelse af oplysningsskema.....	17
5.2	Individuel og personlig rådgivning	17
5.3	Kommunen modtager brev med anmodning om sagsbehandling.....	19
5.4	Kriminalregister	19
5.5	Kommunen vurderer ansøgers aktuelle økonomiske situation	20
5.6	Bevilling af støtte efter repatrieringslovens §§ 7 og 10	21
5.6.1	Mulighed for udbetaling af dansk pension i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning	22
5.6.2	Modregning af gæld til det offentlige	23
5.7	Mulighed for at foretage en rekognosceringsrejse efter § 6	23
5.7.2	Fremskaffelse af rejsedokumenter	24
5.7.3	Afvikling af forhold i Danmark.....	24
5.7.4	Transport af personlige ejendele	27

5.8 Udrejse og indlevering af opholdskort samt fremmedpas/konventionspas.....	27
5.9 Afslutning af sagen i kommunen	28
5.9.1 Oversendelse af sag til Udbetaling Danmark	28
6 Om fortrydelsesretten	29
6.1 For udlændinge med midlertidig opholdstilladelse	30
6.2 Mulighed for forlængelse af fortrydelsesretten.....	30
6.3 Genindrejse i Danmark og tilladelse hertil	31
6.4 Handlekommune ved genindrejse og ansøgning om kontanthjælp	31
6.5 Absolut tilbagebetaling af ydet støtte.....	32
6.6 Refusion og resultatstilskud	32
7 Yderligere oplysninger, vejledning og faglig sparring	33
8 Tjekliste	34
9 Henvisninger	36

1 At vende hjem – en stor beslutning

Repatriering betyder frivillig tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

De fleste flygtninge og indvandrere lever med et savn til deres hjemland eller tidligere opholdsland. Dette savn kan være mere eller mindre nærværende i den enkeltes hverdag, og der er stor forskel på dets betydning fra person til person. Fælles er det dog for langt de fleste udlændinge, at hjemland, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning fylder meget i deres tanke- og følelsesliv.

Når udlændinge overvejer at vende hjem, er der mange aspekter, der skal tages stilling til. Der er konkrete ting som fremtidig forsørgelse, bolig, uddannelse og sikkerheden i de tilfælde, hvor man vender tilbage til et konfliktområde. Ofte er der forhold, som taler for, at man vælger at blive i Danmark og andre, som taler for at vende hjem. Dette dilemma er en del af det svære ved at leve i eksil.

Det, at udlændinge naturligt er optagede af deres hjemland, tidligere opholdsland, kalder vi hjemlandsperspektivet. Dialog omkring savnet af hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning – maden, sproget, sangene og traditionerne – er en væsentlig del af processen omkring repatriering, men også af den enkeltes integrationsproces i Danmark.

Umiddelbart kan det måske lyde mærkeligt, at integration og repatriering skulle være to sider af samme sag, frem for modsatrettede processer. Ikke desto mindre handler repatrieringsarbejdet om at favne tankerne om hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning for at lade udlændingen selv komme til en afklaring omkring sin fremtid. Integrationsprocessen handler om præcis det samme, blot med fremtiden placeret udenfor hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

Kort kan man sige, at et uafklaret forhold til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning skaber for mange tanker som "det hele var meget lettere, hvis..." og "jeg ville være lykkeligere, hvis..." hos den enkelte udlænding.

En udlænding, som ofte oplever en splittelse mellem sit hjemland, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning og Danmark, mellem fortiden, nutiden og fremtiden, er ikke i stand til at gøre aktivt brug af sine fysiske og mentale ressourcer. Det vigtige er at skabe rum for tanker og overvejelser, der kvalificerer en fremtidig afklaring.

1.1 Forskellige grupper – forskellige rettigheder

I vores rådgivning oplever vi naturligt nok stor forskel på udlændinges forhold til deres hjemland. Her er det nødvendigt – også i forhold til udlændingens ret til støtte – at skelne mellem repatrieringsloven og hjemrejselovens personkreds: "flygtninge", "indvandrere", "danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab" samt udlændinge der har fået deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænet af udlændingemyndighederne.

Juridisk dækker betegnelsen "flygtninge" en gruppe mennesker, som ikke selv har valgt at forlade hjemlandet, men som har været tvunget til det og derfor er blevet meddelt asyl i Danmark. Asyl

betyder "beskyttelse". Flygtninge har ofte været udsat for traumatiserende overgreb af fysisk og psykisk art. Landet de kommer fra, har formentlig undergået store politiske og sociale forandringer, mens de har været væk.

Betegnelsen "indvandrere" bruges om udlændinge, som opholder sig i Danmark på grund af en ægtefælle eller andet familie som er bosat her, samt udlændinge der kom til Danmark som arbejdsindvandrere i 1960'erne og 1970'erne.

Der er imidlertid en større gruppe udlændinge, der bevæger sig psykologisk og rettmæssigt imellem disse to kategorier, nemlig familiesammenførte ægtefæller, forældre og børn til flygtninge. For dem er problematikken omkring hjemlandet oftest at sammenligne med den for en flygtning.

Betegnelsen "danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab" dækker over en gruppe borgere, som har fået tildelt dansk statsborgerskab, men som samtidig også har et statsborgerskab i et andet land.

Betegnelsen "personer, som har fået inddraget eller nægtet forlængelse af deres opholdstilladelse" dækker over en gruppe borgere, hvor udlændingemyndighederne har besluttet, at deres grundlag for opholdstilladelse i Danmark ikke længere er til stede. Det kan være "flygtninge", hvor udlændingemyndighederne anser, at de ikke længere risikerer forfølgelse i hjemlandet. Det kan også være "indvandrere" som mister grundlaget for opholdstilladelse i Danmark.

2 Samarbejde og rollefordeling mellem DRC Dansk Flygtningehjælp, kommunerne og Hjemrejsestyrelsen

Udlændinge- og Integrationsministeriet har siden år 2000 overdraget opgaven med at rådgive udlændinge, som overvejer at vende tilbage til deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning til DRC Dansk Flygtningehjælp. Som en neutral humanitær organisation hjælper vi udlændinge med at afklare de forskellige forhold, der leder den enkelte til en endelig beslutning.

Det er DRC Dansk Flygtningehjælps opgave at afklare om den enkelte udlænding er omfattet af repatrieringslovens personkreds via kontakt til relevante myndigheder, hvorfra vi modtager oplysninger om opholdstilladelse, opholdstid i Danmark samt øvrige relevante forhold.

I 2019 blev der ansat tre repatrieringskoordinatorer i Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) hvis opgave er at bistå kommunerne med at implementere lovændringer på repatrieringsområdet, samt at medvirke til at kommunerne får øget opmærksomhed og viden om repatriering. Fra 1. juni 2021 er opgaven overtaget af Hjemrejsestyrelsen, der nu bistår kommunerne på repatrieringsområdet.

Når udlændingen beslutter sig for at repatriere, overtager den relevante kommune sagen fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Det er kommunen, der har den endelige bevilligende kompetence efter repatrieringsloven.

Når udlændingens opholdstilladelse bliver inddraget eller nægtet forlænget, og den pågældende beslutter at rejse tilbage til hjemlandet, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning til, overtager Hjemrejsestyrelsen sagen fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Det er Hjemrejsestyrelsen, der har den endelige bevilligende kompetence efter Hjemrejseloven for denne gruppe.

2.1 DRC Dansk Flygtningehjælp

- Undersøger opholdsgrundlag og rettigheder i forhold til repatrieringsloven
- Afholder individuelle afklarende samtaler med alle, der har overvejelser om at repatriere, inklusive dem, der medvirker til udrejsen efter inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelse
- Informerer om forholdene i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning
- Rådgiver om repatrieringsstøtte og fortrydelsesret
- Vejleder om afvikling af forhold i Danmark
- Udarbejder materialer om repatriering
- Yder faglig sparring til kommuner, Hjemrejsestyrelsen og andre samarbejdspartnere
- Samler viden og erfaringer om repatrieringsarbejdet
- Udvikler og gennemfører projekter til styrkelse af repatrieringsindsatsen
- Støtter samarbejdspartnere i udvikling af projekter til styrkelse af repatrieringsindsatsen

- Afholder kurser for kommunale medarbejdere – ofte i samarbejde med relevante myndigheder som fx Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udbetaling Danmark, Hjemrejsestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

2.2 Kommunen

- Vejleder om repatrieringsordningen i henhold til den kommunale vejledningspligt
- Henviser udlændingen til individuel rådgivning hos DRC Dansk Flygtningehjælp
- Fortsat behandling af repatrieringssager, hvor udlændingen har fået inddraget eller nægtet forlængelse af opholdstilladelsen *i første instans*
- Undersøger udlændingens ret til støtte ud fra en aktuel økonomisk vurdering
- Udbetaler ydelser i henhold til repatrieringsloven
- Tilkender eventuel reintegrationsbistand samt oversender sagen til Udbetaling Danmark efter bevilling
- Arrangerer i samarbejde med udlændingen hjemrejsen og eventuel fragt af ejendele
- Framelder udlændingen i folkeregistret, hvis udlændingen ikke selv har gjort det
- Opsiger bolig, hvis ikke udlændingen selv har gjort det
- Indsendelse af indberetningsblanket til DRC Dansk Flygtningehjælp efter udlændingens udrejse

2.3 Hjemrejsestyrelsen

Fra den 1. juni 2021 har Hjemrejsestyrelsen overtaget sagsbehandlingen i hjemrejsesager, hvor personer har fået endelig afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen. Efter hjemrejseloven bevilliges der støtte i disse sager. Den økonomiske støtte kaldes hjemrejsestøtte og er de samme satser, der gælder for repatrieringsstøtte. Personer der får endelig afslag i Flygtningenævnet eller Udlændingenævnet bliver systematisk orienteret om retten til at søge hjemrejsestøtte af Hjemrejsestyrelsen.

Proceduren for at søge hjemrejsestøtte er den samme som ved en almindelig repatrieringssag. Ansøger skal udfylde og indsende et oplysningsskema til DRC Dansk Flygtningehjælp, der efterfølgende indkalder til en individuel og personlig rådgivningssamtale om hjemrejsestøtten.

DRC Dansk Flygtningehjælp sender et brev med anmodning om sagsbehandling til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen bevilger den økonomiske støtte, arrangerer udrejsen og afslutter sagen.

- Henviser udlændinge, der fået den endelige afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen, til individuel rådgivning hos DRC Dansk Flygtningehjælp
- Hjælper dem med at udfylde oplysningsskema og sende det til DRC Dansk Flygtningehjælp
- Undersøger udlændingens ret til støtte ud fra en aktuel økonomisk vurdering
- Udbetaler ydelser i henhold til Hjemrejseloven

- Tilkender eventuel reintegrationsbistand samt oversender sagen til Udbetaling Danmark efter bevilling
- Arrangerer i samarbejde med udlændingen hjemrejsen og eventuel fragt af ejendele
- Framelder udlændingen i folkeregistret, hvis udlændingen ikke selv har gjort det
- Opsiger bolig, hvis ikke udlændingen selv har gjort det

2.4 Organisering af opgaver i forbindelse med repatriering i kommunerne

Som en fast del af den lokale beskæftigelsesplan har kommunerne pligt til at beskrive, hvordan de arbejder med rådgivning og information om repatriering. Denne lovændring trådte i kraft den 1. marts 2019. Formålet er at skabe større lokalpolitisk og administrativt fokus på kommunernes arbejde med repatrieringsindsatsen.

Kommunernes øgede opmærksomhed på repatrieringsområdet, og dermed pligten til at beskrive, hvordan kommunen arbejder med repatriering, kan løse et af de udfordringer som kommunerne tidligere har beskrevet vedrørende manglende vejledning i sagsbehandlingen af repatrieringssager.

Flere kommuner har gennem årene tilkendegivet, at det er en god idé at udvikle egne instrukser til sagsbehandling i repatrieringssager. Særligt i de kommuner, hvor repatrieringsopgaven løses decentralt – dvs. af flere ydelsesmedarbejdere – skaber det bedre vilkår for en ensartet sagsbehandling, hvis den enkelte sagsbehandler ikke selv skal starte fra bunden ved hver sag. Ved at udarbejde instrukser baseret på hidtidig praksis, forankres erfaring fra sag til sag frem for blot fra en medarbejder til en anden.

En instruks kan fx indeholde:

- Oversigt over almindelig arbejdsgang i en repatrieringssag
- Beskrivelse af opgavefordeling mellem borger og sagsbehandler
- Vejledning til den økonomiske vurdering, som skal foretages ved enhver ansøgning om støtte herunder hvilke forhold, der skal tages i betragtning som formue
- Links til relevante blanketter og standardbreve
- Information om kommunens foretrukne rejseselskaber og/eller transportfirma til personlige ejendele
- Tjekliste til at skabe overblik over opgaver i forbindelse med sagsbehandling
- Links til takster og vejledninger

Flere kommuner har siden 2010 gennemført projekter om repatriering. Erfaringerne fra disse projekter kan være nyttige for andre, hvorfor vi i dette afsnit har samlet nogle væsentlige pointer fra kommunerne.

De kommunale udfordringer på repatrieringsområdet udspringer typisk af, at sagsbehandlingsarbejdet kan være tidskrævende og uvant for den enkelte sagsbehandler. Dertil er der løbende ændringer i repatrieringsloven. Det er vigtigt at den enkelte kommune er klar i sin kommunikation om

forventningerne til indsatsen på området – og måske særligt er opmærksom på fordelingen af opgaver mellem kommunen og DRC Dansk Flygtningehjælp.

Kommunernes erfaring viser også, at viljen til et kompetenceløft for medarbejdere på området – dvs. mulighed for deltagelse i kurser, sparring med kolleger eller andre kommuner, ekstra tid til sagsbehandling m.v. – er afgørende for en effektiv sagsbehandling.

Det hjælper endvidere den sagsbehandler, som skal afgøre den enkelte sag, hvis kendskabet til repatrieringsloven er udbredt i kommunen – også til afdelinger, der ikke normalt holder sig opdateret om ydelseslovgivning. Her peges der særligt på, at man i visse kommuner har holdt korte informative oplæg for medarbejdere i fx ældreplejen eller på skoleområdet, hvilket mindsker risikoen for misforståelser mellem forskellige aktører i en konkret sag – og samtidig hjælper ydelsessagsbehandleren i samarbejdet med den konkrete familie. Sådanne oplæg kan afholdes af erfarne sagsbehandlere eller medarbejdere fra DRC Dansk Flygtningehjælp. Det er ligeledes en god idé at gøre informationen om proceduren i den enkelte kommune tilgængelig for alle kommunens medarbejdere, således at en hvilken som helst medarbejder kan slå ”repatriering” op i en intern telefonbog og finde frem til den relevante medarbejder eller afdeling at rette sine spørgsmål til.

Det kan være en god idé for den i kommunen relevante afdeling at etablere en tillidsfuld relation til det lokale foreningsliv, således at borgere – som ikke er omfattet af den systematiske vejledningspligt i kommunen – ved, hvor de skal gå hen med deres forespørgsler om bevilling af støtte til repatriering. Kommunen er dog ikke forpligtet til at holde møder eller yde en særlig indsats overfor målgruppen. Denne opgave ligger hos DRC Dansk Flygtningehjælp, og sådanne møder bliver ofte aktuelle i et samarbejde mellem det lokale foreningsliv, DRC Dansk Flygtningehjælp og kommunen.

3 Loven

"Lovens formål er (...) at 1) give udlændinge det bedst mulige grundlag for at tage stilling til og eventuelt træffe beslutning om at repatriere og 2) støtte udlændinges repatriering" (§ 1).

Repatriering forstås i denne lov som "udlændinges frivillige tilbagevenden til deres hjemland det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med henblik på at tage varig bopæl" (Repatrieringslovens § 2).

Et hjemland er det land, hvor en person er født, eller hvortil den pågældende har statsborgerskabsmæssig tilknytning. I henhold til Repatrieringsloven, er det muligt at få økonomisk hjælp til at repatriere til et tidligere opholdsland. Der er tale om et tidligere opholdsland, hvis pågældende person forud for indrejsen i Danmark, har haft lovligt ophold i det tidligere opholdsland i minimum tre år. Derudover er det en betingelse for at få repatrieringshjælp til et tidligere opholdsland, at personen kan få en opholdstilladelse, der er gyldig i minimum to år med mulighed for forlængelse.

Fra 1. august 2021 er det muligt at repatriere til et land, hvortil en person har nær familiemæssig tilknytning. Ved nær familiemæssig tilknytning forstås forældre, ægtefælle eller børn, der er bosat i et andet land end hjemlandet eller tidligere opholdsland. Dette gælder også familiemæssig tilknytning til et EU-land. Inden en person kan repatriere til et land, hvor han/hun har familiemæssig tilknytning, skal der fremlægges dokumentation for tilknytning til det pågældende familiemedlem. Det er afgørende, at personen har dokumentation for lovligt at kunne indrejse og få opholdstilladelse i landet enten varigt eller med henblik på forlængelse, og at den person, der udgør den pågældendes nære familiemæssige tilknytning til landet, selv har lovligt ophold i det pågældende land.

Den gældende repatrieringslov kan altid findes via www.retsinformation.dk, som der i øvrigt henvises til på DRC Dansk Flygtningehjælps hjemmeside www.drc.ngo. På trods af ændringer gennem årene, har lovens hovedindhold dog ikke ændret sig væsentligt siden den oprindeligt blev vedtaget i 2000.

Repatrieringsloven fastlægger vidtgående rettigheder til økonomisk støtte, hvis man som udlænding i Danmark ønsker at vende tilbage til sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

Forudsætningerne for at modtage støtte efter loven er, at beslutningen om at vende tilbage er truffet 1) frit og uden tvang fra familiemedlemmer eller andre og 2) med et reelt ønske om at bosætte sig permanent i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Herudover modtager man naturligvis kun støtte, hvis man ikke selv har råd til at afholde udgifterne i forbindelse med repatrieringen.

3.1 Hvem er omfattet af repatrieringsloven?

Flygtninge, indvandrere og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, hvor borgerne har dansk og et andet statsborgerskab – dog ikke EU-borgere, kan modtage støtte efter loven, hvis de opfylder særlige betingelser i forhold til opholdsgrundlag, opholdets varighed og økonomi. En udlænding kan således godt være omfattet af loven formelt, men ikke have ret til støtte i kraft af sin aktuelle økonomiske situation.

3.2 Grupper af udlændinge som indgår i lovens personkreds:

- Flygtninge m.v.
- Udlændinge der frivilligt vælger at repatriere til et land, hvor sikkerhedssituationen er af en sådan karakter, at der aktuelt er mulighed for at få midlertidig opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 7, stk. 3. Udlændingen skal have haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 1 år for at være omfattet af repatrieringsloven.
- Uledsaget mindreårige under 18 år, hvis opholdstilladelse ikke kan forlængelse efter det fyldte 18. år, kan få repatrieringshjælp frem til pågældende fylder 18 år.
- Familiesammenførte til flygtninge m.v.
- Andre familiesammenførte udlændinge – som fx ægtefællesammenførte til danske statsborgere eller familiesammenførte til indvandrere – der har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst fem år
- Udlændinge, som har opholdstilladelse i Danmark efter regler, som gjaldt før udlændingeloven af 1983, eller som er født her i landet som efterkommere af disse
- Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab.
- Britiske statsborgere der opfylder betingelserne i repatrieringsloven kan ansøge om støtte til repatriering. Dette gør sig også gældende for britiske statsborgere omfattet af udtrædelsesaftalen mellem EU og Storbritannien.
- Udlændinge med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. De pågældende vil have mulighed for at opnå hjælp til repatriering fra tidspunktet for meddelelsen af den midlertidige opholdstilladelse.
- Udlændinge med opholdstilladelse på andet grundlag kan ansøge Udlændinge- og Integrationsministeriet om at blive anset som omfattet af repatrieringsloven.

For uddybning af hvilke opholdstilladelser, der dækkes af de enkelte betegnelser i personkredsen, henvises til ministeriets Vejledning om repatrieringsloven.

3.2.1 Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab

Repatrieringsloven omfatter danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab. Personer der er statsborgere i de nordiske lande, et land som er tilsluttet Den Europæiske Union (EU) eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØS) er ikke omfattet af repatrieringsloven.

Det er en betingelse for, at en dansk statsborger med dobbelt statsborgerskab kan få repatrieringshjælp, at den pågældende person indledningsvis løses betinget og derefter ubetinget fra sit danske statsborgerskab. Hvis pågældende har mindreårige børn, som også skal repatriere, skal pågældende på børnenes vegne søge om, at de også bliver løst fra deres danske statsborgerskab.

Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab har mulighed for at fortryde repatrieringen, hvis der ikke inden for fristen på 12 måneder fra udrejsen er indgivet ansøgning om ubetinget løsning fra det danske statsborgerskab.

Fristen for ansøgning om ubetinget løsning kan under helt særlige omstændigheder forlænges med yderligere 12 måneder ved ansøgning hos kommunen.

Når DRC Dansk Flygtningehjælp sender et brev til kommunen med en repatrieringssag, medfølger en vejledning til behandling af repatrieringssager for danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab.

3.2.2 Udlændinge, hvis opholdstilladelse bliver nægtet forlænget eller inddraget i første instans

Såfremt udlændingemyndighederne vurderer, at betingelserne for en udlændings opholdstilladelse ikke længere er til stede, kan udlændingemyndighederne træffe en afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen.

Vurderingen kan være på baggrund af en ændring af situationen i hjemlandet, eller en ændring af personlige forhold her i landet, f.eks. skilsmisse.

Når Udlændingestyrelsen træffer en afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen, fastsættes der en udrejsefrist.

Flygtninge, hvis opholdstilladelse bliver nægtet forlænget eller inddraget får automatisk påklaget Udlændingestyrelsens afgørelse til Flygtningenævnet og får automatisk opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Indvandrere, hvis opholdstilladelse bliver nægtet forlænget eller inddraget, skal selv klage til Udlændingenævnet så hurtigt som muligt.

Hvis man er familiesammenført til en flygtning, får man som udgangspunkt opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, såfremt man klager til Udlændingenævnet inden for den klagefrist, der er fastsat af Udlændingestyrelsens afgørelse. Det er vigtigt at man gør Udlændingenævnet opmærksom på, at man ønsker opsættende virkning og at man er familiesammenført til en flygtning.

Hvis man har haft opholdstilladelse med henblik på *varigt ophold* (f.eks. fordi man er familiesammenført til en dansk statsborger), skal man klage til Udlændingenævnet *inden for 7 dage* fra Udlændingestyrelsens afgørelse og har så ret til at få opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Udlændingenævnet kan udsætte en udrejsefrist, hvis der er ganske særlige grunde hertil.

Udlændingen er selv ansvarlig for at indsende en klage inden for fristen.

Klagefristen vil fremgå af brevet fra Udlændingestyrelsen.

Der er mulighed for at søge om repatrieringsstøtte indenfor udrejsefristen. Hvis man vil søge repatrieringsstøtten, er det meget vigtigt, at man søger om støtte til at vende hjem inden ens udrejsefrist udløber.

Det er tidspunktet for ansøgning om repatrieringsstøtte, som er afgørende for, om det er kommunen, der skal behandle repatrieringssagen, eller om det er Hjemrejsestyrelsen, der skal behandle hjemrejsesagen.

DRC Dansk Flygtningehjælp står til rådighed og kan vejlede om udlændinges rettigheder, hvis opholdstilladelsen inddrages eller nægtes forlænget. Vi opfordrer til, at sagsbehandlere, frivillige og andre professionelle som er i kontakt med udlændinge, rækker ud til os ved kendskab til en udlænding, som har modtaget en afgørelse om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelse fra Udlændingestyrelsen.

3.3 Grupper af udlændinge som ikke er omfattet af lovens personkreds:

- Statsborgere i et nordisk land eller et EU-land
- Personer der er statsborgere i de nordiske lande, et land som er tilsluttet Den Europæiske Union (EU) eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØS)
- Statsborgere i et land som er omfattet af EU's visumfritagelse og ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed
- Familiesammenførte via den såkaldte EU-ret
- Asylansøgere
- Personer der bevist unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller har en betinget dom
- Udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget af andre grunde, herunder eksempelvis svig eller kriminalitet
- Personer, der har til hensigt at tage til udlandet og deltage i aktiviteter, som kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden

3.4 Hvem er omfattet af hjemrejseloven?

Såfremt en udlændings opholdstilladelse er blevet inddraget eller nægtet forlænget af klagemyndigheden som sidste instans, er det hjemrejseloven der finder anvendelse, og Hjemrejsestyrelsen har kompetence til at behandle hjemrejsesagen.

I hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 1 fremgår det, at udlændingen skal medvirke til sin udrejse. Når det omhandler sager, hvor opholdstilladelsen bliver inddraget eller nægtes forlænget, har det ikke betydning for vurderingen om pågældende udlænding hellere – såfremt det var muligt – ville være blevet i Danmark. Betingelsen om, at hjemrejsen skal ske frivilligt og efter eget ønske har til formål at sikre, at en udlænding – der i øvrigt har en gyldig opholdstilladelse i Danmark – ikke står i en situation, hvor vedkommende føler sig presset til at rejse.

Der er pr. 15. juni 2021 indført mulighed for at fastsætte en længere udrejsefrist eller forlænge udrejsefristen ved særlige grunde, herunder opholdets varighed, hensynet til skolegængende børn eller anden familiemæssig og social tilknytning. Disse særlige grunde vil navnlig omfatte sager, hvor udlændingen indgiver ansøgning om repatriering/hjemrejestøtte.

Ansøgningen om fastsættelse af udrejsefristen til et senere tidspunkt, skal indgives til Hjemrejsestyrelsen, som står for hjemrejse af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. DRC Dansk Flygtningehjælp kan være behjælpelig med at søge om udsættelse af udrejsefrist.

3.5 Vigtige frister

Hvis Flygtningenævnet eller Udlændingenævnet stadfæster Udlændingestyrelsens afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen fastsættes en udrejsefrist.

Det er meget vigtigt, at man søger om støtte til at vende hjem, inden ens udrejsefrist udløber. Idet en udlænding, der har fået den endelige afgørelse om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af sin opholdstilladelse, kun er omfattet af hjemrejseloven frem til udløbet af udrejsefristen, kræver disse sager en forholdsvis hurtig sagsbehandling. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at starte sagen i Hjemrejsestyrelsen inden, at den pågældende har modtaget rådgivning hos DRC Dansk Flygtningehjælp med henblik på, at ansøgningen kan registreres som indgivet inden udløbet af udrejsefristen.

4 Den kommunale vejledningspligt

Den 1. juli 2018 blev der indført en forpligtelse for kommunerne til at vejlede personer, der er omfattet af repatrieringsloven ved alle samtaler i integrations- og beskæftigelsesindsatsen om mulighederne for repatriering med støtte efter repatrieringsloven.

Vejledningspligten er fra den 1. august 2021 ændret til, at omfanget og karakteren af den kommunale vejledningspligt differentierer afhængig af, hvor længe borgeren har haft opholdstilladelse i Danmark, og hvorvidt borgeren har modtaget kontanthjælpslignende ydelser i en længere periode.

Samtalen, der vedrører muligheden for repatriering, kan og skal tilrettelægges i kommunen, så samtalen er både relevant og tilpasset den enkelte borgers situation.

Målgruppen for vejledningspligten inddeles i to grupper:

- Systematisk: Personer, med opholdstilladelse i Danmark i mindre end 5 år, skal fortsat vejledes systematisk ved alle samtaler som led i opfølgningen på integration- og beskæftigelsesplanen.
- Dedikeret: Personer, med opholdstilladelse i Danmark i mere end 5 år, og som har modtaget kontanthjælpslignende ydelse i de seneste 18 ud af 36 måneder, skal minimum hvert andet år indkaldes til en dedikeret samtale om repatriering á 15-30 minutters varighed.

Derudover skal kommunen vejlede borgere, der er omfattet af repatrieringsloven, når der i øvrigt er anledning hertil.

Udlændinge med længere ophold i Danmark, der har opnået en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab er derimod ikke omfattet af den kommunale pligt til at blive vejledt systematisk eller ved en dedikeret samtale.

Den enkelte borger skal informeres om repatrieringsordningen og de muligheder, der er i ordningen. Kommunen kan henvise til DRC Dansk Flygtningehjælp, hvis en udlænding ønsker at vide mere om repatriering og/eller overvejer at repatriere. DRC Dansk Flygtningehjælp vil forestå en uforpligtende individuel rådgivningssamtale.

Kommunen kan tilgå oplysninger om en udlændings opholdsgrundlag i Udlændinge Informations Portalen (UIP). Der vil være tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde oplysninger for udlændinge som er meddelt opholdstilladelse i Danmark efter regler, der gjaldt før udlændingeloven af 1983. I de tilfælde kan kommunen kontakte udlændingestyrelsen for at få oplyst udlændingens opholdsgrundlag.

4.1 Systematisk vejledning

Systematisk vejledningspligt gælder udelukkende for udlændinge, som er omfattet af repatrieringslovens personkreds, og som har haft opholdstilladelse i Danmark i mindre end 5 år.

Som led i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet skal kommunen vejlede udlændinge, der er omfattet af repatrieringsloven om mulighederne for repatriering. Det betyder, at udlændinge, der er omfattet af repatrieringslovens personkreds systematisk skal vejledes i forbindelse med alle samtaler, der gennemføres som led i den løbende opfølgning på kontrakten efter integrationsloven.

I forbindelse med kontraktforløbet efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats og som led i sygedagpengeopfølgningen skal kommunen ved alle samtaler vejlede om muligheden for repatriering. Kommunen skal også ved alle samtaler med udlændinge, som har haft opholdstilladelse i op til fem år og som er omfattet af repatrieringsloven vejlede om mulighederne for repatriering.

4.2 Dedikeret vejledningssamtale

Udlændinge som er omfattet af repatrieringsloven, og har haft opholdstilladelse i minimum fem år, og har modtaget kontanthjælpslignende ydelser (kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse) i minimum 18 ud af de seneste 36 måneder, skal ved en selvstændig, dedikeret samtale vejledes om mulighederne for at modtage hjælp efter repatrieringsloven.

Den dedikerede vejledningssamtale skal afholdes minimum hvert andet år.

4.3 Gode råd til samtalen om repatriering

DRC Dansk Flygtningehjælp har udarbejdet en liste med gode råd til samtalen om repatriering.

Inden samtalen om repatriering indledes, er det vigtigt at sikre sig, at borgeren er en del af repatrieringslovens personkreds.

Samtalen

1. Start med at fortælle hvad repatrieringsloven er.

Repatrieringsloven giver personer det bedst mulige grundlag for at tage stilling til og eventuelt træffe beslutning om repatriering samt at støtte repatrieringen økonomisk. Fortæl at repatriering er frivilligt.

Nævn i denne sammenhæng hjemlandsperspektivet og vigtigheden af at tale om hjemland, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning – som er en vigtig del af processen om repatriering, men også en vigtig del af den enkeltes integrationsproces i Danmark. Det er naturligt at være optaget af sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning og normalt at have et afsavn til hjemlandet eller det tidligere opholdsland: kulturen, maden, sproget og familien.

Fortæl at du som sagsbehandler er interesseret i at høre, hvordan borgeren har det med sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, og om borgeren kan forestille sig at vende tilbage. Husk at de fleste borgere godt vil tale om deres historie og hjemland, hvis de føler sig godt tilpas.

2. Fortæl dernæst, at regeringen i 2018 besluttede at kommunale medarbejdere systematisk, skal vejlede deres borgere om repatriering, og at regeringen i 2021 har fundet ud af, at det vil være hensigtsmæssigt med en fokuseret samtale, der er dedikeret til vejledning om

mulighederne for repatrieringsstøtte efter repatrieringsloven for udlændinge, som ikke har opnået fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, trods mange års ophold i Danmark.

3. Formålet med vejledningspligten er, at udlændinge skal have kendskab til deres rettigheder – her om repatrieringsordningen.

Du er derfor forpligtet til at spørge dine borgere løbende, om der er noget nyt i overvejelsen om repatriering. Fortæl at repatriering er en ret borgeren har på lige fod med andre rettigheder i det danske samfund.

4. Understreg at repatriering er frivilligt (med undtagelse af de personer som får inddraget/nægtet forlængelse af deres opholdstilladelse). Henvi til DRC Dansk Flygtningehjælps hjemmeside www.atvendehjem.dk/ og www.drc.ngo hvor der findes informationer om, hvad repatrieringsstøtten indebærer, og hvor der også er nogle film med borgere som er vendt tilbage til en række forskellige lande efter adskillige års ophold i Danmark.

Der er blandt andet lavet film om at vende hjem til Bosnien, Tyrkiet, Vietnam og Thailand.

5. Fortæl at borgeren kan kontakte DRC Dansk Flygtningehjælp og få en uforpligtende samtale om repatriering til hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Kontaktoplysninger til Dansk Flygtningehjælp findes på www.atvendehjem.dk/ og www.drc.ngo.
6. Som sagsbehandler kan du være borgeren behjælpelig med at udfylde det oplysningsskema, som ansøgerne skal indsende til DRC Dansk Flygtningehjælp forud for den individuelle rådgivning.

5 Sådan forløber en sag

5.1 Den første kontakt – udfyldelse af oplysningsskema

Ansøger henvender sig i kommunen med overvejelser om at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Kommunen henviser til DRC Dansk Flygtningehjælp eller hjælper pågældende med at udfylde Oplysningsskema i forbindelse med frivillig tilbagevenden til hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning (repatriering) enten via DRC Dansk Flygtningehjælps elektroniske formular eller på udskrift, som derefter sendes med posten. DRC Dansk Flygtningehjælp anbefaler, såfremt det er muligt, at kommunen hjælper med at udfylde oplysningsskemaet digitalt. Dette kan evt. gøres til vejledningssamtalen. Oplysningsskemaet findes på hjemmesiden www.atvendehjem.dk/ og www.drc.ngo.

5.2 Individuel og personlig rådgivning

Hvis ansøger er indforstået med det – dvs. har sat kryds i "JA" ved spørgsmålet om indhentelse af oplysninger hos myndighederne – indhenter DRC Dansk Flygtningehjælp alle detaljer om ansøgerens opholdstilladelse hos Udlændingestyrelsen. Retten til støtte afhænger blandt andet af opholdsgrundlaget, samt opholdets varighed.

Når oplysningerne fra Udlændingestyrelsen er modtaget, inviteres ansøgeren til en rådgivningssamtale hos DRC Dansk Flygtningehjælp i København. Hvis ansøgeren ikke har mulighed for at komme til København, kan samtalen arrangeres over telefonen med tolk hos ansøgeren eller på kontoret i København. Denne type samtaler kan også foregå hos sagsbehandleren i kommunen eller rundt omkring i landet, hvis ansøgeren ønsker det.

Normalt gennemføres rådgivningssamtalen indenfor 4-5 uger efter, at DRC Dansk Flygtningehjælp har modtaget oplysningsskemaet. Det kan i visse tilfælde gå hurtigere, hvis der er et særligt behov for at gennemføre sagen som en hastesag. I nogle tilfælde kan det tage længere tid, hvis den oprindelige sag om opholdstilladelsen fx skal rekvireres i Rigsarkivet.

DRC Dansk Flygtningehjælp bruger normalt tolk til samtaler, hvor ansøgeren ikke føler sig sikker på dansk, da der er tale om forholdsvis kompliceret lovstof. Beslutningen har vidtrækkende juridiske, sociale og følelsesmæssige konsekvenser for ansøgeren, hvorfor det er vigtigt, at kommunikationen flyder ubesværet og uden usikkerheder. Af samme grund accepteres kun i helt særlige tilfælde, at familiemedlemmer tolker til samtalerne. Udgift til tolke afholdes af DRC Dansk Flygtningehjælp.

Samtalerne har i sagens natur meget varierende indhold, men samtalen omhandler typisk:

- Baggrunden for overvejelserne om at vende tilbage
- Forholdene i hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med udgangspunkt i den konkrete lokalitet (særligt relevant for flygtninge, som vender tilbage til konfliktområder)
- Repatrieringens konsekvenser for opholdsgrundlaget i Danmark herunder særlige forhold for familiesammenførte og andre, som ikke har fortrydelsesret, opnåelse af permanent opholdstilladelse og statsborgerskab samt forlængelse af midlertidige opholdstilladelser
- Hvorvidt man har fortrydelsesret
- Etablering af eksistensgrundlag efter hjemkomst herunder særligt beskæftigelsesmuligheder, muligheder for opstart af selvstændig virksomhed, indkøb af erhvervsudstyr, arbejds- og uddannelsesmæssige forudsætninger fra hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning og fra Danmark samt rådgivning om udarbejdelse af erhvervsplan
- Særlige problemstillinger vedrørende børn herunder forberedelse, inddragelse og åbenhed omkring tilbagevenden, fortsættelse/opstart af skolegang, uddannelsesmuligheder, vaccinationer og generelle følelsesmæssige betragtninger
- Muligheden for forskudt repatriering for familier herunder muligheden for særlig støtte til boligudgifter til dem, der bliver i Danmark (repatrieringslovens § 8)
- Muligheden for at foretage en såkaldt rekognosceringsrejse herunder forventninger til oplevelsen, samt muligheden for at modtage sociale ydelser i op til 8 uger under udrejse med dette formål (repatrieringslovens § 6)
- Eventuelle konkrete projekter i hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, som kunne være relevante i forbindelse med tilbagevenden
- Afvikling af opholdet i Danmark herunder opsigelse af bolig, evt. gæld, afmelding hos folkeregisteret, udbetaling af ATP og andre forhold

- Fremskaffelse af rejsedokumenter, ophævelse af rejsebegrænsning i pas for flygtninge, forlængelse af pas, forlængelse af opholdstilladelse, genindrejsetilladelse, visum eller særlige "genbosættelsestilladelser" i visse lande, planlægning af rejse, transport m.v.

Efter den individuelle rådgivning vil sagsbehandleren i kommunen – såfremt udlændingen ønsker det – modtage et brev med orientering om samtalens forløb samt en liste over de forskellige ydelser i repatrieringsloven, der skal tages stilling til i den konkrete sag.

Brevet er udgangspunktet for sagsbehandlingen og henviser til relevante bekendtgørelser og bestemmelser i repatrieringsloven. Sagsbehandleren kan med brevet i hånden indkalde borgeren til samtale for at diskutere de praktiske ting, som skal sættes i værk inden den forestående rejse.

5.3 Kommunen modtager brev med anmodning om sagsbehandling

DRC Dansk Flygtningehjælps brev til kommunen beskriver typisk:

- Udlændingens baggrund for at søge om støtte til repatriering
- Udlændingens planer og forestillinger om den fremtidige tilværelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning
- Bekræftelse overfor sagsbehandler, at udlændingen har fået oplyst alle sine rettigheder i forbindelse med repatrieringen
- Oplysninger om fortrydelsesret og evt. ansøgning om forlængelse af denne
- Konkret beskrivelse af de relevante støttemuligheder efter §§ 7 og 10 i repatrieringsloven
- Oplysninger om særlige forhold vedrørende pas og opholdstilladelse
- Oplysning om relevante dokumenter, der skal underskrives i forbindelse med repatrieringen (frivilligt frafald af opholdstilladelse, erklæring om betinget løsning fra dansk statsborgerskab samt fuldmagt til kommunen til at oplyse om brug af fortrydelsesretten)
- Oplysning om hvilke dokumenter der skal indleveres til kommunen forud for udrejsen (fremmedpas, konventionspas, opholdskort – i nogle kommuner skal udlændingen også indlevere sygesikringsbeviset)
- Orientering om de praktiske forhold for udbetaling af støtte
- Anmodning om effektiv tilbagemelding til DRC Dansk Flygtningehjælp
- Anbefaling om at kommunen udleverer afgørelse om støtte efter repatrieringsloven til udlændingen

Såfremt DRC Dansk Flygtningehjælp ikke kan anbefale, at der ydes støtte efter repatrieringsloven, vil det fremgå af brevet. I nogle tilfælde kan DRC Dansk Flygtningehjælp gøre kommunen opmærksom på særlige problemstillinger i sagen.

5.4 Kriminalregisteret

I ansøgninger, der er indgivet efter den 1. august 2021, skal kommunen i forbindelse med afgørelse om repatrieringsstøtte og reintegrationsbistand indhente en udtalelse fra politiet om, hvorvidt ansøgeren er sigtet for en lovovertrædelse, der er registreret i Kriminalregisteret. Endvidere indhenter kommunen i forbindelse med afgørelse om hjælp til repatriering en udtalelse fra politiet, hvis der er

grund til at antage, at ansøgeren har til hensigt at deltage i aktiviteter i udlandet, som kan indebære eller forøge fare for statens sikkerhed eller andre staters sikkerhed eller væsentlig trussel mod den offentlige orden. Kommunen kan kun udbetale hjælp til repatriering, hvis ansøgeren frem til udbetalingstidspunktet ikke er registreret som sigtet i Kriminalregisteret.

Formålet med denne lovændring er at forhindre, at en person der er registreret sigtet for en lovovertrædelse kan modtage hjælp til repatriering og reintegrationsbistand.

5.5 Kommunen vurderer ansøgers aktuelle økonomiske situation

Kommunen skal efterfølgende undersøge, hvorvidt ansøger er berettiget til støtte ud fra pågældendes aktuelle økonomiske situation. At borgeren er omfattet af repatrieringsloven, betyder ikke nødvendigvis, at borgeren har ret til at få støtte, idet det er en betingelse for at modtage støtte, at pågældende ikke har egne midler, der kan dække behovet.

Sagsbehandleren skal foretage en økonomisk vurdering som det kendes fra ansøgning om hjælp til flytning efter aktivlovens § 85. Det betyder, at der både skal tages stilling til rådighedsbeløb og løbende opsparing af midler til egenbetaling samt realiserbar formue. Mange kommuner arbejder med vejledninger og instruktioner, når det gælder ansøgninger efter aktivlovens § 85 og de øvrige enkeltydelser, og disse kan være nyttige som udgangspunkt for vurderingen i forhold til ansøgning om støtte efter repatrieringsloven. Dog må vurderingen altid være konkret og individuel og dermed tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende, når en borger vælger at forlade sin tilværelse i Danmark for at påbegynde en ny i et andet land.

I den konkrete vurdering ses der bort fra formue op til 50.000 kr. for enlige og 100.000 kr. for ægtefæller. Ministeriets aktuelle vejledning indeholder flere konkrete anvisninger herom. Formuegrænsen er højere end ved ansøgning om kontanthjælp eller flyttehjælp, da man har ønsket at "friholde" pensionsopsparinger i formuevurderingen i forbindelse med støtte til repatriering.

For vurderingen af egne midler samt formue i forhold til bevilling af reintegrationsbistand efter § 10 er der særlige retningslinjer. Disse er nærmere beskrevet i Bekendtgørelse om betingelserne for og fremgangsmåden ved udbetaling af reintegrationsbistand samt i ministeriets Vejledning om repatrieringsloven. Et par hovedtræk fra disse skrivelser er:

- Der skal foreligge to separate vurderinger af de økonomiske forhold når der tages stilling til bevilling efter § 7 og § 10. Dette er blandt andet for at undgå, at en formue, som har resulteret i nedsættelse af etableringshjælpen efter § 7, stk. 2, nr. 4, indgår to gange i vurderingen af ansøgers egne midler.
- Den formue, som der skal ses bort fra i vurderingen, udgør halvdelen af det beløb, ansøger ville kunne modtage i reintegrationsbistand i 5 år - uanset om pågældende vælger denne eller den livslange ydelse.
- Ligesom ved vurdering af ret til kontanthjælp efter aktivloven, er der et "loft" over reintegrationsbistanden. Egne midler i forhold til reintegrationsbistanden må ikke overstige niveauet for reintegrationsbistanden, som den ville blive udbetalt, hvis den 5-årige ydelse vælges.
- Hvis ansøger er gift, sker vurderingen af formue og egne midler på grundlag af ægteparrets samlede økonomiske situation. Det betyder, at "loftet" for reintegrationsbistanden for ægtepar, udgøres af 2 x reintegrationsbistandens månedlige niveau (inklusive evt. supplerende bistand) for det pågældende land, hvis ydelsen udbetales i 5 år.

5.6 Bevillig af støtte efter repatrieringslovens §§ 7 og 10

Når kommunen foretager en økonomisk vurdering af ansøgers forhold, lægges der vægt på om omkostningerne kan afholdes af løbende indtægter eller midler, der med rimelighed kan kræves opsparet af løbende indtægter. Der skal ikke tages højde for, hvad en person teoretisk kunne have sparet op. Størrelsen af udgifterne til repatriering skal således sammenholdes med, hvad udlændingen selv råder over.

Hvis ansøger ikke selv har midler til at foretage repatrieringen, bevilliges de fulde støttebeløb i henhold til aktuelle takster, som altid kan findes på DRC Dansk Flygtningehjælps hjemmeside eller retsinformation.dk.

Hvis ansøger har en formue, vil beløbet svarende til formuen blive fratrullet repatrieringsydelsens andel til udbetaling efter fortrydelsesrettens udløb eller et år efter udrejsen.

Ansøgeren skal modtage kommunens begrundede afgørelse på skrift og oplyses om kommunens aktuelle klageprocedure ved afslag og delvis afslag på støtten.

Taksterne reguleres den 1. januar hvert år. Det er altid taksten på udrejsetidspunktet, der er gældende for bevillingen – også når det gælder udbetaling af repatrieringshjælpens anden del.

Støtten efter repatrieringsloven kan omfatte følgende:

- Rejseudgifter til enkeltbillet fra hjemmet i Danmark til det nye opholdssted i hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning; under særlige omstændigheder kan der bevilliges en returbillet til ledsager
- Udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav for hele familien, såvel voksne som børn
- Hjælp til etablering i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning – støtten udbetales i to dele bestående af et mindre beløb ved udrejsen og et større beløb efter fortrydelsesrettens udløb for flygtninge og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab eller efter ét år for indvandrere
- Indkøb og transport af erhvervsudstyr
- Hjælp til fire års sygeforsikring i hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, hvis der ikke eksisterer et gratis offentligt behandlingstilbud eller et kontant beløb til betaling af sygebehandling i visse tilfælde (for personer over 18 år)
- Hjælp til skoleudgifter i op til fire år, dog kun indtil det fyldte 16. år
- Udgifter til nødvendig medbragt lægeordineret medicin til ét års forbrug – eller hvis medicinen har begrænset holdbarhed midler til dækning af udgift hertil
- Udgifter til nødvendige vaccinationer samt medbragte personlige lægeordnede medicinske hjælpemidler (op til et vist beløb, som satsreguleres den 1. januar hvert år)
- Hjælp til udgifter til anskaffelse af nationalitetspas, identitetspapirer m.v.

Løbende økonomisk støtte (reintegrationsbistand), hvis ansøger

- Er fyldt 55 år; eller er berettiget til førtidspension; eller er fyldt
- 50 år og på grund af sin helbredstilstand ikke anses for egnet til at skabe et forsørgelsesgrundlag
- Har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 5 år
- For udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark før 1. juli 2002, kan endvidere bevilliges supplement til reintegrationsbistanden.

Har ansøger fået afslag på bevilling af reintegrationsbistand med baggrund i eksisterende muligheder for forsørgelse fx via en ægtefælles indtægter, kan ansøgningen i helt særlige tilfælde genoptages indenfor 2 år, hvis fx ægtefællen dør. Ansøgningen skal indgives til og behandles i den kommune, som oprindeligt gav afslag på ansøgningen.

Vurdering og bevilling af reintegrationsbistand skal altid ske i overensstemmelse med den gældende bekendtgørelse herom, som findes på DRC Dansk Flygtningehjælps hjemmeside eller direkte på retsinformation.dk.

5.6.1 Mulighed for udbetaling af dansk pension i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning

Der er indgået bilaterale aftaler om social sikring mellem Danmark og en række lande, hvilket muliggøre, at vise udlændinge kan have retten til at medtage deres folke- eller førtidspension til hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

Kommunalbestyrelsen bør altid inden bevilling af hjælp til repatriering indhente skriftlig dokumentation fra Udbetaling Danmark vedrørende muligheden for at medtage pension i det konkrete tilfælde.

Eventuelle spørgsmål om muligheden for at medtage dansk pension til udlandet, herunder spørgsmål i konkrete sager, kan rettes til: Udbetaling Danmark, Pension, Kongens Vænge 8, 3400 Hillerød, tlf. nr. 70 12 80 61.

Der er mulighed for at betale skat af pensionen i hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Det er væsentligt, at Skattestyrelsen får besked om, at udlændingen betaler skat i sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, hvorefter udlændingen kan blive fritaget for at betale skat i Danmark.

Udbetaling Danmark skal i forbindelse med udbetaling af pension og reintegrationsbistand én gang årligt 3 år efter borgerens repatriering fra Danmark indhente udtalelse fra politiet med udskrift fra Kriminalregistret, for at sikre at borgeren ikke er tiltalt, sigtet eller dømt for kriminalitet.

5.6.2 Modregning af gæld til det offentlige

Som udgangspunkt, er der ikke forbud mod kreditorforfølgning, herunder modregning i repatrieringshjælpen. Der kan således godt ske modregning i repatrieringsydelsen.

Formålet med støtte til repatriering og reintegrationsbistand er at gøre det økonomisk muligt for en person at vende permanent tilbage til sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Støtten har således et helt særligt formål.

En eventuel modregning i repatrieringsstøtten kan medføre, at repatriering må opgives, da en vellykket repatriering er afhængig af den økonomiske støtte efter repatrieringsloven. Idet den fulde udbetaling af repatrieringsstøtte således må anses som væsentlig for, om repatriering kan gennemføres, finder Udlændinge- og Integrationsministeriet at modregning kan modvirke det særlige formål, der er med repatrieringsloven.

Helt generelt bemærkes i øvrigt, at hvis en skyldner har gæld til det offentlige, som er overgivet til inddrivelse, vil det være restanceinddrivelsesmyndigheden (SKAT), der træffer afgørelse i konkrete sager om eventuel modregning af gæld i udbetalinger fra staten.

Er der tale om gæld til det offentlige, der fortsat er under opkrævning, træffes afgørelsen af den myndighed, der er fordringshaver for kravet. Læs mere om modregning i repatrieringshjælpen i Vejledning om repatrieringsloven.

5.7 Mulighed for at foretage en rekognosceringsrejse efter § 6

Ifølge repatrieringslovens § 6 har ansøgere, som modtager hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge eller lov om arbejdsløshedsforsikring, mulighed for at foretage en rekognosceringsrejse eller deltage i praktik eller uddannelsesforløb i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning og samtidig oppebære retten til hjælp til forsørgelse under kortvarige ophold i op til otte uger. Under særlige omstændigheder kan kommunen tillade et længere ophold udover otte uger.

Muligheden for at deltage i praktik m.v. i hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning kan bidrage til, at personen senere kan træffe en kvalificeret beslutning om at repatriere eller blive i Danmark.

I praksis betyder dette, at en henvendelse om en rekognosceringsrejse i forbindelse med overvejelser om repatriering til fx sagsbehandler i jobcenteret henvises til DRC Dansk Flygtningehjælp som en ganske almindelig sag – dvs. med udfyldelse af oplysningsskema – hvorefter der foretages en almindelig vurdering af pågældendes rettigheder samt en individuel rådgivning om tanker og muligheder i forbindelse med repatriering.

Kommunen vil efter DRC Dansk Flygtningehjælps rådgivning modtage en skriftlig udtalelse vedrørende rekognosceringsrejsen, og kan herefter i samarbejde med ansøger tilrettelægge det videre forløb. Der er ikke mulighed for at yde hjælp til rejseudgifter i forbindelse med rekognosceringsrejsen i følge repatrieringsloven. Ansøger skal selv afholde alle udgifter for rejsen.

Såfremt kommunen bevilliger en afklaringsrejse, vil det være nødvendigt for ansøgeren at søge om fjernelse af rejsebegrænsningen på dansk fremmed-, eller konventionspas. Dette vil ske ved at sende en ansøgning til Udlændingestyrelsen. DRC Dansk Flygtningehjælp vil være behjælpelig hermed.

5.7.1 Praktiske opgaver

Når retten til støtte er afklaret, kan den praktiske planlægning gå i gang. Det er en god idé at indkalde ansøgeren til en samtale, hvor sagsbehandler oplyser om kommunens praksis i forhold til medicinbevilling, bestilling af rejse samt evt. aftale med transportselskab. Planlægningen er et samarbejde mellem ansøger og sagsbehandler.

Nogle kommuner beder ansøger om selv at indkøbe medicin for derefter at refundere udgifterne, mens andre udsteder medicinbevilling direkte til apoteket, som udleverer medicin og derefter sender regningen til kommunen.

Nogle kommuner anser det for ansøgerens opgave at indhente tilbud fra transportselskaberne, andre varetager denne opgave selv. Det samme gælder for sygeforsikring og bestilling af flybilletter/anden hjemrejsetransport.

I denne fase af sagsbehandlingen er det en god idé at afstemme forventninger med ansøger, således at sagsbehandler og ansøger har den samme opfattelse af opgaver og tidsperspektiv. Det er særligt vigtigt for ansøger at have en tidsramme for processen i forhold til opsigelse af bolig og afslutning af øvrige økonomiske forpligtelser i Danmark.

5.7.2 Fremskaffelse af rejsedokumenter

Det optimale for repatrieringens gennemførelse er, at ansøger er i besiddelse af – eller kan skaffe – et nationalitetspas. Det signalerer på forhånd, at hjemlandets myndigheder accepterer pågældende som statsborger. Hvis nationalitetspas derimod ikke kan udstedes (som det er tilfældet for visse flygtningelande) kan tilbagerejse efter konkret tilladelse fra Udlændingestyrelsen ske på et éngangspas (laissez-passer) eller på fremmedpas med afkortet løbetid tilpasset fortrydelsesretten. DRC Dansk Flygtningehjælp rådgiver om tilpasning af danske rejsedokumenter herunder fjernelse af en eventuel rejsebegrænsning samt om udstedelse af éngangspas. Det er ansøgers eget ansvar at tage kontakt til hjemlandets repræsentation i Danmark eller udlandet for at ansøge om nationalitetspas.

Bemærk at flygtninge og indvandrere fra visse lande skal igennem en ofte tidskrævende proces med hjemlandets myndigheder om rejsedokumenter og/eller opholdstilladelse, før de kan repatriere. Hvis dette er tilfældet, vil det fremgå af brevet fra DRC Dansk Flygtningehjælp.

Hvis ansøger afleverede dokumenter som fx pas, ID- eller kørekort eller uddannelsespapirer til Udlændingestyrelsen ved ankomsten til Danmark, bør disse rekvireres herfra inden udrejsen. DRC Dansk Flygtningehjælp er gerne behjælpelig med dette.

I repatrieringsloven er der afsat ressourcer til at dække alle udgifter i forbindelse med anskaffelse af nationalitetspas, identitetspapirer mv.

5.7.3 Afvikling af forhold i Danmark

Det er som udgangspunkt ansøgers egen opgave at afvikle sine forhold i Danmark inden udrejsen, men ofte kan sagsbehandleren være en god støtte for pågældende i at skabe et overblik over hvilke forhold, der skal afsluttes. Det kan være en god idé at sætte lidt tid af til at gennemgå disse ting med ansøger under den første samtale og derefter lade pågældende selv stå for selve afviklingen.

Opsigelse af bolig

Så snart kommunen har truffet afgørelse om støtte efter loven, og der er fastsat en udrejsedato sammen med ansøger, skal pågældendes bolig opsiges, hvis det er en lejebolig. Det er praktisk at tilrettelægge sagsbehandling og udrejse med udgangspunkt i opsigelsesfristen, så ansøger ikke hæfter for husleje i længere tid end nødvendigt, men heller ikke står uden bolig umiddelbart inden udrejsen. I forbindelse med opsigelsen, er det en god idé at afklare muligheden for at få depositum og indskud tilbage samt evt. indgå aftale om afvikling af indskudslån, hvis ansøger har et sådant hos kommunen.

Advisering af jobcenter, skole og andre institutioner

Når der er lagt en konkret plan for repatrieringen, bør ansøger selv give besked til alle offentlige institutioner og/eller myndigheder, som pågældende er i kontakt med. Det gælder fx børnenes skole, fritidstilbud, daginstitution eller pasningsordning samt jobcenter, kursussted eller lignende.

Udbetaling af ATP, arbejdsmarkedspension, feriepenge og andre tilgodehavender

Hvis ansøger har indbetalt til en ATP-opsparring, bør vedkommende tage kontakt til ATP inden udrejse for at afklare forholdene omkring udbetaling af denne opsparing. Som udgangspunkt kan opsparingen først hæves, når ansøger fylder 65 år.

Arbejdsmarkedspension udbetales af den pensionskasse, som pågældende har valgt at have sin opsparing i. Oplysninger herom kan findes med NemID på www.pensionsinfo.dk.

Feriepenge kan også udbetales før tid, når ansøger flytter til udlandet. Ansøger bør henvises til den relevante myndighed eller arbejdsgiver ved spørgsmål desangående.

Hvis ansøger har været medlem af en a-kasse, bør pågældende henvises til at tage kontakt til denne for udmeldelse samt evt. udbetaling af tilgodehavende.

Fremskaffelse af dokumentation for skolegang, kurser, arbejde m.v.

Hvis ansøger har deltaget i kurser, seminarer, uddannelsesforløb eller andre erhvervsrettede aktiviteter med henblik på faglig opkvalificering, er det vigtigt at få dokumentation herfor. Dokumentation for ansættelser og udtalelser fra arbejdsgivere er ligeledes vigtigt at fremskaffe.

Hvis der er børn i skolealderen, er det også vigtigt at indhente udtalelser fra lærere eller pædagoger om læringsniveauet på det klassetrin, som barnet forlader. Dette for at lette overgangen til skole og uddannelse i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Særligt på de ældste klassetrin samt på ungdomsuddannelserne kan det være en god idé med dokumentation for det faglige niveau.

For al dokumentation gælder det, at den kan legaliseres hos Udenrigsministeriet – dvs. at en dansk myndighed bekræfter overfor myndighederne i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, at de, som har udstedt dokumentationen, er dem, de siger, de er og kan udtale sig om det aktuelle forhold.

Opsigelse af abonnementer, udmelding af klubber m.v.

Ansøger bør afvikle alle sine økonomiske forpligtelser i Danmark inden afrejse herunder telefonabonnementer, licensbetaling, tilmelding til el- og gasselskaber og internetabonnement. Dette gælder også fx klubmedlemskaber eller andre fritidsaktiviteter for børn

Afvikling af offentlig og privat gæld

Gæld bliver ikke eftergivet, fordi ansøger forlader Danmark, så den kan stadig inddrives af den relevante myndighed. Det er derfor vigtigt, at ansøger selv opsøger långiver og indgår en aftale om afvikling af gælden. Ansøger bør endvidere rådgives om gældssanering, hvis det er relevant.

SKAT

I forbindelse med framelding i folkeregisteret modtager også Skattestyrelsen ansøgers nye adresse i hjemlandet/det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning. Derfor kan det følgende års selvangivelse sendes til ansøger, medmindre der er søgt skattefritagelse (særligt for pensionister). Det kan være en god idé for ansøger at kontakte Skattestyrelsen inden udrejse for på forhånd at få et overblik over, om der er betalt for meget eller for lidt i SKAT.

Bankkonto i Danmark

Det DRC Dansk Flygtningehjælps opfattelse, at en dansk konto bliver afviklet umiddelbart efter udrejsen. Ansøger bør henvises til at tale med sin bank om de aktuelle anvisninger på området.

Udbetaling af første del af støtten

DRC Dansk Flygtningehjælp har oplevet, at banken muligvis ikke vil udbetale et stort beløb på én gang. Kommunen skal sørge for i god tid at aftale med banken om udbetaling af beløbet. Det er både Kommunens og borgernes ansvar at sikre sig, at banken udbetaler den første del af etableringsydelsen inden udrejsen fra Danmark.

Udfordringer med udbetalinger af anden del af støtte og reintegrationsbistand

På grund af de eksisterende økonomiske sanktioner mod Syrien og Iran, er det ikke muligt at overføre penge til banker i Syrien og Iran. Dette er forbundet med store udfordringer, når personer der repatrierer dertil, skal have udbetalt anden del af deres bevilgede ydelser, da borgerne ikke har mulighed for at modtage pengene på en bankkonto i deres hjemland. Endnu større er udfordringen for de borgere, der bevilges reintegrationsbistand, da bistanden udbetales på månedlig basis.

Der er eksempler på, at danske banker ikke udbetaler den første del af repatrieringshjælpen til personer, der vil repatriere til Syrien eller Iran. Det er både kommunens og borgers ansvar at sikre sig, at borgeren vil kunne få udbetalt både den første og anden del af repatrieringshjælpen, inden borgeren udrejses fra Danmark. DRC Dansk Flygtningehjælp opfordrer kommunen og borgeren til at sikre, at banken eventuelt kan og vil overføre penge til en herboende person, som er en fuldmagtshaver i forbindelse med udbetaling af anden del af de bevilgede ydelser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er bekendt med de mange udfordringer og har nedsat en arbejdsgruppe, der arbejder på at finde en holdbar løsning.

Fuldmagt

Ofte vil det være nyttigt, at ansøger giver fuldmagt til en betroet person i Danmark, som kan varetage pågældendes interesser, hvis der opstår problemer fx med udbetaling af pension i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning – eller blot stille spørgsmål på vedkommendes vegne. Visse myndigheder har egne fuldmagtsblanketter, mens andre godtager en håndskrevet eller mundtlig fuldmagt.

5.7.4 Transport af personlige ejendele

Kommunen dækker udgiften til transport af personligt bohav for hele familien, såvel voksne som børn. Det er forskelligt, hvordan kommunerne løser denne opgave – om ansøger selv skal indhente tilbud fra transportfirmaer eller der allerede findes en særlig aftale med en leverandør. Ofte vil sagsbehandleren være i stand til at forhandle en bedre pris end ansøger selv.

Det er vigtigt, at ejendele er forsikret korrekt under transporten, ligesom det er transportfirmaets opgave at oplyse om særlige forholdsregler eller evt. forebyggende foranstaltninger i forbindelse med forsendelsen. I flere lande er det nu påkrævet, at forsendelsen anmeldes hos den relevante ambassade inden afsendelse, så ambassaden kan bekræfte, at der er tale om personligt bohav og ikke varer, der skal opkræves toldgebyrer for ved ankomst til det pågældende land.

DRC Dansk Flygtningehjælp kan være behjælpelig med at udfærdige et brev til den relevante ambassade.

5.8 Udrejse og indlevering af opholdskort samt fremmedpas/konventionspas

Når alle praktiske forhold er afklarede og en endelig udrejsedato er fastsat, bør kommunen indkalde pågældende til en afsluttende samtale. Her underskrives *"Frivilligt frafald af opholdstilladelse i forbindelse med repatriering"*, eller *"Erklæring om betinget løsning fra dansk statsborgerskab og udrejse med støtte efter repatrieringsloven"* for danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab og *"Fuldmagt"* om brug af fortrydelsesretten (kun for flygtninge og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab). Derudover indleveres opholdskort samt evt. danske rejsedokumenter til kommunen.

Den første del af repatrieringshjælpen udbetales som regel til den udrejsendes konto i god tid før rejsen, så pågældende kan nå at hæve og veksle nogle af pengene eller overføre dem til en anden konto. Det er kommunens ansvar at indgå en aftale med banken om at pågældende kan få udbetalt første del af hjælpen.

Sagsbehandleren bør ved den afsluttende samtale udlevere *"Erklæring om repatriering"* og til danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab *"Erklæring om repatriering til brug efter dokumentation på ubetinget løsning fra dansk statsborgerskab"*. Denne erklæring skal ansøger udfylde og sende til kommunen, når fortrydelsesretten er udløbet eller ét år efter udrejsen. Erklæringen er kommunens garanti for, at vedkommende ikke er sigtet, tiltalt eller dømt for et strafbart forhold eller har benyttet

sig af fortrydelsesretten/søgt forlængelse af fortrydelsesretten. Samtidig er denne erklæring en praktisk måde for ansøger at oplyse det aktuelle kontonummer til overførsel af repatrieringshjælpens anden del til kommunen.

I den forbindelse skal alle personer, der repatrierer, afgive en erklæring om ikke at være sigtet, tiltalt eller dømt for et strafbart forhold, der helt eller delvis har fundet sted eller er fortsat i perioden efter kommunalbestyrelsens afgørelse om repatrieringsstøtte og indtil det tidspunkt, hvor personen anmoder om at få udbetalt den resterende del af hjælpen. Erklæringen skal afgives til kommunen inden anden del af de bevilgede ydelser til repatriering kan udbetales.

Når udrejsedatoen er fastsat, bør sagsbehandleren give besked til DRC Dansk Flygtningehjælp, som udfærdiger et brev, den udrejsende kan medbringe til brug ved spørgsmål fra myndigheder på rejsen.

5.9 Afslutning af sagen i kommunen

Underskrevne erklæringer, opholdskort samt eventuelle rejседokumenter sendes til DRC Dansk Flygtningehjælp umiddelbart inden eller efter udrejsedatoen. Her opbevares dokumenterne en periode efter udrejsedatoen, hvorefter de sendes til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsen opbevarer dem på sagen og kan – hvis fortrydelsesretten benyttes – udlevere dem igen.

Når DRC Dansk Flygtningehjælp modtager den endelige udrejsedato, udfærdiger DRC Dansk Flygtningehjælp et udrejsebrev, som vil kunne være til hjælp for udlændingen på sin tilbagerejse.

Hvis ansøger ikke selv har sørget for det, melder sagsbehandleren til folkeregistret, at pågældende er udvandret.

Sagen afsluttes endeligt i kommunen, når anden del af repatrieringshjælpen er udbetalt – eller hvis udlændingen benytter sig af fortrydelsesretten og igen bosætter sig i Danmark. Ofte laver sagsbehandlere et avis i KMD til påmindelse om udbetaling af repatrieringshjælpens anden del, således at en ny sagsbehandler kan udbetale ydelsen, hvis den oprindelige sagsbehandler ikke længere har sagen. Det er særligt vigtigt at journalisere den konkrete beregning af støtte samt opbevare kopi af bevillingen på sagen, så der ikke opstår tvivl om det relevante beløb, når anden del af ydelsen skal udbetales.

I forbindelse med bevillingen af repatrieringsstøtte skal kommunen indsende en blanket til indberetning af økonomisk støtte til DRC Dansk Flygtningehjælp.

5.9.1 Oversendelse af sag til Udbetaling Danmark

I sager, hvor der er bevilget pension i henhold til konvention eller reintegrationsbistand, fremsender kommunen den nødvendige dokumentation til Udbetaling Danmark, så de kan overtage udbetaling af ydelsen.

Kommunen skal give Udbetaling Danmark, International Pension & Social Sikring besked, når borgeren flytter til hjemlandet, til et tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, og udbetalingen skal sættes i gang.

Kommunen skal sende sagen og de relevante oplysninger i så god tid, at udbetalingen kan iværksættes til tiden. Udbetalingen skal ske månedsvis bagud fra den 1. i måneden, efter at borgeren er flyttet til sit hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

For at udbetalingen kan sættes i gang, skal kommunen sende følgende oplysninger:

- kopi af afgørelsen
- navn
- cpr-nummer
- civilstand
- statsborgerskab
- fuldstændig adresse i det land, borgeren flytter til
- oplysninger om bankkonto.

Udbetaling Danmark, International Pension & Social Sikring har ikke mulighed for at se oplysninger om bankkonto i KMD. Derfor skal kommunen sende præcise oplysninger om den bankkonto, bistanden skal sendes til, dvs.:

- registrerings- og kontonummer (hvis bank i Danmark)
- IBAN-nummer (hvis udenlandsk bank)
- bankens bic-code (S.W.I.F.T-adresse) (hvis udenlandsk bank)
- bankens navn og adresse (hvis udenlandsk bank).

Den konkrete fremgangsmåde er beskrevet i Bekendtgørelse om betingelser for og fremgangsmåde ved udbetaling af reintegrationsbistand, som findes på retsinformation.dk.

5.10 Udbetaling af den sidste del af hjælp til repatriering:

Sigtelse:

Såfremt ansøger på tidspunktet for udbetaling af den sidste del af hjælp til repatriering er sigtet for en lovovertrædelse, der er nævnet i udlændingelovens § 7 a, stk. 2-4, tilbageholdes udbetalingen, indtil der afsiges endelig dom.

Dom:

Såfremt ansøger på tidspunktet for udbetaling af den sidste del af hjælp til repatriering er dømt ved endelig dom for en lovovertrædelse, der er nævnt i udlændingelovens § 22, nr. 4-9, eller fører sigtelse, som nævnt ovenfor til domfældelse ved endelig dom, bortfalder den sidste del af hjælpen til repatriering.

Udtalelse fra politi:

Inden udbetaling af den sidste del af hjælpen til repatriering indhenter kommunen en udtalelse fra politiet om, hvorvidt ansøger på udbetalingstidspunktet er registreret, sigtet eller dømt i Kriminalregistret for en lovovertrædelse, der er nævnt i udlændingelovens § 22, nr. 4-9, og som er begået her i landet forud for kommunens afgørelse om hjælp til repatriering.

6 Om fortrydelsesretten

Flygtninge, familiesammenførte til flygtninge og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab har fortrydelsesret i forbindelse med repatrieringen. Familiesammenførte til flygtninge har fortrydelsesret, hvis de fortryder sammen med den flygtning, de er familiesammenført til (referencen) og repatrieret med.

Danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab har mulighed for at fortryde repatrieringen, hvis der ikke inden for fristen på 12 måneder fra udrejsen er indgivet ansøgning om ubetinget løsning fra det danske statsborgerskab.

Fortrydelsesrettens betingelser er beskrevet i udlændingelovens § 17 a. Retten betyder, at udlændingen kan fortryde sin beslutning – som udgangspunkt indenfor 12 mdr. fra udrejsedatoen – og generhverve sine rettigheder i Danmark. Den pågældende udlænding vil således blive stillet juridisk, som om repatrieringen ikke havde fundet sted. I det følgende gennemgås visse særlige forhold vedrørende brugen af fortrydelsesretten.

Det er vigtigt, at borgeren forstår repatrieringens konsekvens, uanset at pågældende har fortrydelsesret. I DRC Dansk Flygtningehjælps rådgivning betragtes flygtninges repatriering også som en endelig beslutning – og fortrydelsesretten som et sikkerhedsnet, der kan benyttes i yderste nødstilfælde. Det anbefales, at den repatrierede kontakter DRC Dansk Flygtningehjælp fra hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, inden der træffes beslutning om at fortryde repatrieringen. I en sådan situation yder DRC Dansk Flygtningehjælp fagligt velfunderet rådgivning i forhold til pågældendes konkrete situation og de aktuelle forhold i det relevante land. Hvis udlændingen benytter sig af fortrydelsesretten, kan repatrieringsforsøget indgå i Udlændingestyrelsens senere vurdering af en evt. forlængelse af opholdstilladelse.

Ved en fortrudt repatriering, hvor udlændingen vender tilbage til Danmark, skal repatrieringshjælpen tilbagebetales. I 2017 indførtes der et absolut tilbagebetalingskrav af repatrieringsstøtten i forbindelse med brug af fortrydelsesretten.

Der kan kun ydes støtte til repatriering én gang, hvilket DRC Dansk Flygtningehjælp understreger i rådgivningen og ligeledes taler med udrejste om, hvis de henvender sig fra hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning med overvejelser om at fortryde. Dog gælder dette kun hjælp til repatriering, der er bevilget efter repatrieringsloven, der trådte i kraft den 1. januar 2000. Det vil sige, at udlændinge som har modtaget økonomisk hjælp til repatriering før 2000 på ny, kan modtage hjælp til repatriering efter repatrieringsloven.

Selvom hjælp til repatriering kun kan ydes én gang, gælder det ikke for reintegrationsbistand. Der er mulighed for at søge om reintegrationsbistand ved ny udrejse efter en fortrudt repatriering.

6.1 For udlændinge med midlertidig/tidsbegrænset opholdstilladelse

Hvis udlændingen har midlertidig opholdstilladelse i Danmark, bør der om muligt søges forlængelse af tilladelsen, inden pågældende forlader Danmark. Der gives dog forlængelse efter genindrejse i Danmark i forbindelse med fortrydelsesretten, selvom opholdstilladelsen er udløbet under opholdet i hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning, hvis pågældende i øvrigt opfylder betingelserne.

6.2 Mulighed for forlængelse af fortrydelsesretten

For flygtninge og familiesammenførte til flygtninge kan perioden for fortrydelse søges forlænget fra 12 til 24 måneder, hvis udlændingen har en god begrundelse herfor. Ansøgningen bør indgives senest tre

måneder inden fortrydelsesrettens udløb efter 12 måneder. Pågældende søger ved at sende et brev til Udlændingestyrelsen, Farimagsgade 51, 4700 Næstved eller via mail på asyl@us.dk.

For danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab kan fristen for ansøgning om ubetinget løsning under helt særlige omstændigheder forlænges med yderligere 12 måneder ved ansøgning hos kommunen.

6.3 Genindrejse i Danmark og tilladelse hertil

Hvis en udlænding ønsker at benytte sig af sin fortrydelsesret, skal den pågældende selv arrangere og betale for rejsen tilbage til Danmark. Den pågældende skal kontakte den nærmeste danske repræsentation, som vil udstede en genindrejsetilladelse. Uden en sådan tilladelse er det ikke muligt at genindrejse i Danmark.

Såfremt det ikke er muligt at opsøge en repræsentation eller sagen ikke bliver behandlet inden for en rimelig tidsramme, kan man kontakte Udlændingestyrelsen i Danmark for at få hjælp hertil. Dette gøres ved at sende en mail til asyl@us.dk. DRC Dansk Flygtningehjælp oplyser om dette forhold i rådgivningen, ligesom der gøres opmærksom på, at pågældende selv skal tilrettelægge, gennemføre og betale for tilbagerejsen.

Såfremt man i forbindelse med genindrejsetilladelse også modtager en afgørelse fra Udlændingestyrelsen om ej bortfald af opholdstilladelse, skal man kontakte kommunen umiddelbart efter ankomsten til Danmark.

Hvis man ikke modtager en sådan afgørelse, skal man umiddelbart efter genindrejse i Danmark henvende sig hos Udlændingestyrelsen – alternativt til udlændingekontoret i den relevante politikreds.

Udlændingestyrelsen træffer en afgørelse, hvoraf det fremgår, at opholdstilladelsen ikke er bortfaldet. Dette er tilstrækkelig dokumentation til, at kommunen kan lade udlændingen registrere sig i folkeregisteret og dermed opnå fulde rettigheder i Danmark igen.

Udlændingestyrelsen genudsteder opholdskort og udleverer øvrige dokumenter, som blev indleveret i forbindelse med repatrieringen, så hurtigt som muligt efter genindrejsen.

6.4 Handlekommune ved genindrejse og ansøgning om kontanthjælp

Er der tale om en udlænding som efter udløb af introduktionsperioden udrejser af Danmark for at repatriere, og som på ny indrejser i Danmark inden udløb af fortrydelsesretten, har pågældende ret til at tage ophold i en ny kommune. Den kommune, som udlændingen vælger at flytte til efter forsøg på repatriering, bliver udlændingens opholdskommune og dermed handlekommune, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 9.

Er der derimod tale om en udlænding, hvor repatrieringen finder sted inden for introduktionsperioden, påhviler det den kommune, hvor den pågældende udlænding boede ved udrejsen, at påtage sig integrationsansvaret på ny, medmindre en ny kommune indvilliger i at overtage ansvaret i medfør af integrationsloven.

En udlænding, der efter repatriering benytter sig af fortrydelsesretten, og efter tilbagevenden til Danmark søger om hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, vil som udgangspunkt være berettiget til integrationsydelse, hvis betingelserne for hjælp i øvrigt er opfyldt. Det gælder også udlændinge, der inden repatriering modtog kontanthjælp eller uddannelseshjælp. En udlænding, der inden repatriering modtog fuld kontanthjælp, stilles således ikke som om, at repatriering ikke har fundet sted, hvis

vedkommende fortryder repatriering og vender tilbage til Danmark, og vedkommende risikerer derfor at modtage en anden ydelse end den ydelse, som vedkommende modtog inden repatrieringen, medmindre vedkommende opfylder opholdsbetingelsen og beskæftigelseskravet.

6.5 Absolut tilbagebetaling af ydet støtte

I 2017 indførtes et absolut tilbagebetalingskrav af den udbetalte repatrieringsstøtte, som har til formål at forhindre misbrug af ordningen. Den 15. august 2021 trådte en bekendtgørelse om kommunernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter repatrieringsloven i kraft.

I disse tilfælde skal kommunen træffe beslutning om tilbagebetaling af hjælp til repatriering:

- såfremt udlændingen har modtaget den første del af repatrieringen og vælger ikke at repatriere
- såfremt sagsbehandlingen bliver afbrudt
- hvis udlændingen giver urigtige eller vildledende oplysninger
- hvis en udlænding ansøger om opholdstilladelse inden for to år fra repatrieringstidspunktet, og bliver meddelt opholdstilladelse i Danmark
- hvis man anvender fortrydelsesretten.

Det er borgerens aktuelle bopælskommune, der efter genindrejse, skal rejse krav om tilbagebetaling af hjælp efter repatrieringslovens § 9, uagtet at det ikke var den kommune, der udbetalte repatrieringsstøtten ved udrejsen.

Det skal bemærkes, at der ikke er mulighed for at kræve tilbagebetaling af reintegrationsbistand.

6.6 Refusion og resultattilskud

Kommunernes udgifter til hjælp til repatriering efter § 7, hjælp til boligudgifter efter § 8 og reintegrationsbistand efter § 10 refunderes fuldt ud af staten, jf. repatrieringslovens § 13, stk. 1.

Staten yder et resultattilskud på 26.530 kr. (2020 satser) til kommunalbestyrelsen for hver borger med bopæl i kommunen, som repatrierer med støtte i medfør af loven.

Resultattilskuddet ydes, uanset om personen senere vender tilbage til Danmark i medfør af udlændingelovens § 17 a (fortrydelsesretten) eller i medfør af en ny opholdstilladelse, og kommunalbestyrelsen derfor træffer afgørelse om tilbagebetaling af hjælp til repatriering efter lovens § 9.

Det er muligt for kommunerne at hjemtage resultattilskud fire gange årligt i forbindelse med den løbende restafregning. Herudover har kommunerne mulighed for at hjemtage tilskuddet i den foreløbige og endelige restafregning for hele året. Endelig kan kommunerne berigtige, hvis de senere opdager, at de ikke har hjemtaget korrekt.

Beløbet reguleres én gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. Økonomiske ydelser efter repatrieringsloven medregnes ikke i den skattepligtige indkomst i Danmark, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

7 Yderligere oplysninger, vejledning og faglig sparring

DRC Dansk Flygtningehjælp har i mere end 20 år ydet rådgivning om repatriering. Området har været genstand for særlig opmærksomhed i forbindelse med lovændringerne fra 2010, og udviklingen siden da har vist, hvor vigtigt hjemlandsperspektivet er i mange andre sammenhænge end lige den, hvor udlændingen går med et konkret ønske om at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland eller et land, hvortil den pågældende har nær familiemæssig tilknytning.

DRC Dansk Flygtningehjælp tilbyder faglig sparring til kommunale medarbejdere og kurser om lovgivningen. Vi afholder endvidere informationsmøder for repatrieringslovens personkreds om mulighederne i repatrieringsloven og udvikler projekter om repatriering og hjemlandsperspektivet.

Du er altid velkommen til at kontakte os, hvis du vil vide mere eller har brug for hjælp i dit arbejde med en konkret repatrieringssag.

DRC Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10, 3. sal
1300 København K
T 33 73 50 00
E atvendehjem@drc.ngo

8 Tjekliste

- ☐ Brev fra DRC Dansk Flygtningehjælp
- ☐ Indhente udtalelse fra politiet med udskrift fra Kriminalregistret
- ☐ Dokumentation for formueforhold
- ☐ Dokumentation for indtægter og udgifter (rådighedsbeløb)
- ☐ Journalnotat – beregning af bevilliget beløb
- ☐ Skriftlig bevilling samt klagevejledning til ansøger
- ☐ Advisering til udbetalingsafdeling
- ☐ Bestilling af rejse
- ☐ Leverandør i forbindelse med transport af ejendele
- ☐ Medicinbevilling
- ☐ Sygesikring/behandlingsudgifter
- ☐ Vaccinationer (flere familiemedlemmer – forskellige behov)
- ☐ Hjælpebidler
- ☐ Erhvervsplan godkendt
- ☐ Dokumentation for udgifter i forbindelse med erhvervsplan
- ☐ Udrejsedato – tilbagemelding til DRC Dansk Flygtningehjælp
- ☐ Opsigelse af bolig
- ☐ Besked til relevante afdelinger – kontanthjælp, familieafdeling, boligydelse m.v.
- ☐ Oversendelse af sag til Udbetaling Danmark

- ☐ Udlevering af *Erklæring om repatriering*
- ☐ Udlevering af relevante blanketter til Skattestyrelsen
- ☐ Underskrivelse af *Frivilligt frafald af opholdstilladelse i Danmark*
- ☐ Underskrivelse af fuldmagt til brug, hvis pågældende benytter sig af fortrydelsesretten
- ☐ Indlevering af danske rejsedokumenter, opholdskort og evt. sygesikringsbevis
- ☐ Frameldelse fra folkeregisteret

9 Henvisninger

Relevant materiale forefindes på DRC Dansk Flygtningehjælps hjemmeside på www.drc.ngo og www.atvendehjem.dk.

- Bekendtgørelse om betingelserne for og fremgangsmåden ved udbetaling af reintegrationsbistand, BEK nr. 416 af 28. april 2014.
- Bekendtgørelse om reintegrationsbistandens størrelse BEK nr. 1023 af 2/10/2019
- Vejledning om repatrieringsloven, Integrationskontoret, Udlændinge-og Integrationsministeriet, december 2021
- Lovbekendtgørelse om repatrieringsloven LBK nr. 1023 af 2/10/2019
- Ændringerne af repatrieringsloven, herunder:
 - [LOV nr. 2189 af 29/12/2020 § 7](#)
 - [LOV nr. 130 af 30/01/2021](#)
 - [LOV nr. 982 af 26/05/2021 § 26](#)
 - [LOV nr. 1190 af 08/06/2021 § 1](#)
 - [LOV nr. 2055 af 16/11/2021 § 22](#)
- Bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter repatrieringsloven BEK nr.: 1675 af 13. august 2021
- Vejledning om satsregulering for 2022, tabel 7, www.retsinformation.dk.
- Proceसेvaluering af kommunernes implementering af seneste ændringer af repatrieringsloven, Styrelsen for International Rekruttering og Integration 2020.
- Pjecer og film produceret til målgruppen samt rapporter om projekter og særlige indsatser kan rekvireres gratis ved henvendelse til DRC Dansk Flygtningehjælp eller findes på hjemmesiden www.drc.ngo
- Oplysningsskema www.atvendehjem.dk